МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ,
ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ

МАУП

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Система національних рахунків»

Спеціальність:	**D4 Публічне управління та адміністрування**
Освітній рівень:	**другий (магістерський) рівень**
Освітня програма:	**Публічне управління та адміністрування**

Київ МАУП 2026

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Назва навчальної дисципліни	**Система національних рахунків**
Шифр та назва спеціальності	**D4 Публічне управління та адміністрування**
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Вибіркова
Кількість кредитів і годин	**3 кредитів / 90 годин** Лекцій: 20 Практичні заняття: 10 Самостійна робота здобувачів: 60
Терміни вивчення дисципліни	
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	**Залік**
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-ekonomiki/kafedra-publichnogo-administruvannya/katalog-zagalnoakademichnih-disciplin.html

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА. КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Скиба Ганна Іванівна	
Науковий ступінь	Кандидат економічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри фінансів, банківської та страхової справи
Дисципліни, які викладає НПП	Фінансовий облік ІІ; Аналіз господарської діяльності; Управлінський облік; Організація бухгалтерського обліку; Економічний аналіз.
Напрями наукових досліджень	Сфера наукових зацікавлень охоплює проблематику бухгалтерського обліку, податкової системи, економічного аналізу та контролю в умовах української економіки.
Посилання на реєстри ідентифікатори для науковців	**ORCID ID**: https://orcid.org/0000-0003-3751-0082 **Google Scholar**: https://scholar.google.com.ua/citations?user=fGA3XVgAAAAJ&hl=ru&oi=ao
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	tsiluyrik@ukr.net
контактний телефон	+38(066)-980-88-68
телефон кафедри	(044) 490-90-95, 72-29
Портфоліо викладача на сайті кафедри	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-ekonomiki/kafedra-bank-strahovoi-spravi/silabusi8.html

АНОТАЦІЯ КУРСУ: Сучасним міжнародним стандартом міжнародних організацій у галузі національного рахівництва є система національних рахунків

(СНР). У країнах з ринковою економікою СНР є важливою складовою економічної статистики. Дані національних рахунків використовуються органами державного управління при прийнятті рішень при формуванні макроекономічної політики. Вони також використовуються широким колом споживачів при побудові економетричних моделей та прогнозів, в макро- та мікроекономічному аналізі при оцінці фінансових результатів, ступеня ризиків, розвитку зовнішньо-економічної діяльності та міжнародних зіставлень. Система національних рахунків – це інтегрована система, яка дає змогу створити інформаційну базу для вивчення реальних процесів, які відбуваються в ринковій економіці. У світовій практиці систему національних рахунків розглядають як основний метод комплексного аналізу економіки. Метою створення та аналізу системи національних рахунків є характеристика найзагальніших закономірностей, взаємозв'язків і пропорцій в економічному розвитку країни, виявлення основних тенденцій динаміки економічних процесів, що відображаються на окремих рахунках, і всієї економіки в цілому. У процесі досягнення цілей виявляються пропорції і результати економічної діяльності в розрізі секторів і галузей економіки, окремих форм власності; з'ясовуються процес утворення, розподілу та перерозподілу доходу в економіці; досліджуються процеси утворення та використання кінцевого доходу галузей і секторів. Дисципліна «Система національних рахунків» спрямована на створення умов і надання можливостей усвідомлення основних понять і категорії СНР, яка є основою економічної статистики та оцінювання загальних закономірностей формування, функціонування й розвитку економіки, а також розвиток та закріплення навичок використання даних СНР, що виправдали себе на практиці.

ПРЕДМЕТ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ: дослідження принципів побудови та використання єдиної статистичної системи для вимірювання економічної діяльності країни, аналізу взаємозв'язків між її секторами та розрахунку основних макроекономічних показників.

***МЕТА КУРСУ*:** надання знань щодо побудови системи національних рахунків (СНР) та загальних закономірностей функціонування й розвитку економіки.

***ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ*:** вивчення основних категорій та принципів побудови СНР, методів аналізу структури і динаміки економічних процесів; набуття вмінь і навичок використання даних СНР.

***ПРЕРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ*:** макроекономіка, мікроекономіка, економічна теорія, статистика, фінанси, бухгалтерський облік, математика для економістів.

***ПОСТРЕКВІЗИТИ НАЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ*:** макроекономічне моделювання, економічний аналіз, державне регулювання економіки, міжнародна економіка, фінансова статистика, прогнозування соціально-економічного розвитку.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><th>№</th><th>Назва теми</th><th>Методи навчання/методи оцінювання</th></tr>
<tr><td colspan="2">ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи національного рахівництва</td><td rowspan="13">Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія);
індуктивний метод; дедуктивний метод;
аналітичний метод; синтетичний метод;
практичний (робота з рахунками СНР, макроекономічними показниками, статистичними даними, таблицями, графіками);
пояснювально-ілюстративний; репродуктивний;
метод проблемного викладу;
частково-пошуковий;
дослідницький;
інтерактивні методи (аналіз макроекономічних ситуацій; дискусії, дебати; мозковий штурм; ситуативне моделювання; відпрацювання навичок складання рахунків і розрахунку показників СНР);
кейс-метод (аналіз статистичної інформації та національних рахунків, пошук проблем у структурі економіки, обґрунтування рішень, розрахунок макроекономічних агрегатів);
моделювання професійної діяльності (складання та інтерпретація рахунків СНР, оцінювання ВВП і національного доходу, прогнозування макроекономічних тенденцій, сценарне моделювання розвитку економіки).

Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, розрахунково-аналітичні завдання, реферати);
тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність, завдання на розрахунок і аналіз показників СНР); метод самоконтролю та самооцінки;
оцінювання кейс-завдань;
оцінювання практичних, проєктних та лабораторних робіт (розрахунок ВВП, ВНД, ЧНП, дефлятора, аналіз структури доходів і витрат, побудова рахунків СНР, оцінка макроекономічної динаміки).</td></tr>
<tr><td>Тема 1.</td><td>Основні етапи становлення і розвитку національного рахівництва</td></tr>
<tr><td>Тема 2.</td><td>Загальна характеристика СНР 2010 та класифікації в СНР.</td></tr>
<tr><td colspan="2">ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Поточні рахунки та рахунки нагромадження</td></tr>
<tr><td>Тема 3.</td><td>Рахунок виробництва.</td></tr>
<tr><td>Тема 4.</td><td>Рахунок утворення доходу.</td></tr>
<tr><td>Тема 5.</td><td>Рахунки розподілу та використання доходу.</td></tr>
<tr><td>Тема 6.</td><td>Рахунки нагромадження.</td></tr>
<tr><td>Тема 7.</td><td>Баланси.</td></tr>
<tr><td>Тема 8.</td><td>Рахунок товарів і послуг та рахунки «іншого світу».</td></tr>
<tr><td>Тема 9.</td><td>Оцінка тіньової економіки в СНР.</td></tr>
<tr><td>Тема 10.</td><td>Агрегати в СНР та аналітичні можливості СНР.</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Модульна контрольна робота</td></tr>
<tr><td colspan="3">Форма контролю: залік</td></tr>
</table>

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементам презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на **поточний** та **підсумковий (семестровий)**.

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних і семінарських занять. Його метою є систематична перевірка:

- розуміння та засвоєння теоретичних основ економічних процесів;
- уміння застосовувати знання для побудови моделей та аналізу економічних даних;
- навичок діагностики та прогнозування економічних процесів;
- використання спеціалізованого програмного забезпечення для моделювання та обробки статистичних даних.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступи та презентації з аналізу економічних процесів;
- усні доповіді з розбору економічних кейсів;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях та активність під час обговорень;
- участь у дискусіях, мозковому штурмі, інтерактивних формах заняття;
- аналіз економічних даних, статистичних показників, економіко-математичних моделей;
- письмові завдання (контрольні роботи, тестові завдання, аналітичні та реферативні роботи);
- підготовка конспектів, тез, аналітичних записок;
- самостійне опрацювання тем дисципліни та матеріалів лекцій.

Методи поточного контролю:

- усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення);
- письмовий контроль (контрольна робота, аналітичний звіт, реферат, виконання завдань на побудову моделей або обробку статистики);
- комбінований контроль (усне та письмове поєднання для оцінки розуміння та практичних навичок);
- презентація самостійної роботи або кейс-аналізу;
- спостереження за активністю та участю у практичних заняттях;
- тестовий контроль (закриті та відкриті завдання, аналіз графіків і моделей);
- робота з проблемними ситуаціями (аналітичні кейси, сценарне моделювання економічних процесів).

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ.

Теми	**Поточний контроль знань**										**Підсумковий контроль**		
											Модульна контрольна робота	**Залік****	**Загальна кількість балів**
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	20	20*	100
Робота на	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

семінарському занятті													
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Критерії оцінювання модульного тесту з навчальної дисципліни «Система національних рахунків»:

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (A) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);
- оцінка «добре» (B) виставляється за виконання 80% всіх завдань;
- оцінка «добре» (C) виставляється за виконання 70% всіх завдань;
- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;
- оцінка «задовільно» (E) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

«A» - 18-20 балів;

«B» - 16-17 балів;

«C» - 14-15 балів;

«D» - 12-13 балів.

«E» - 10-11 балів;

«FX» - менше 10 балів.

Підсумкова семестрове оцінювання з дисципліни «Система національних рахунків» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студентів. Воно проводиться у терміни, визначені навчальним планом, і охоплює обсяг матеріалу, визначений програмою курсу.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі тесту. До семестрового оцінювання допускається студент, який виконав усі необхідні роботи.

Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання студента протягом семестру. Оцінка студента складається з балів, накопичених за результатами поточного оцінювання, та заохочувальних балів.

Студенти, які виконали всі необхідні завдання і отримали оцінку 60 балів або вище, отримують оцінку, що відповідає отриманій оцінці, без додаткового тестування. Для студентів, які виконали всі необхідні завдання, але отримали оцінку нижче 60 балів, а також для тих, хто бажає поліпшити свій бал (результат), викладач проводить підсумкову роботу у формі тесту під час останнього запланованого заняття з дисципліни в навчальному семестрі.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Оцінка самостійної роботи. Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів за допомогою стандартизованих та узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
3	3	2	1	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

***ПОЛІТИКА КУРСУ*:** Для успішного засвоєння курсу «Система національних рахунків» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Система національних рахунків» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

Базова:

1. Економічна статистика: навч. посібник. – К.: «Професіонал», 2004. 208 с.
2. Концепція розвитку системи національних рахунків, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 липня 2002 року № 413–р.
3. Лутчин Н.П. Система національних рахунків: навч. посібник. – Львів: Новий Світ – 2008. – 203 с.
4. Меламед М.Я. Структура ВВП за категоріями доходу і критерії структурної політики // Вісник НБУ. – 2010. – № 2.
5. Моторин Р. М., Моторина Т.М. Система національних рахунків: Навч.

посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 336 с.

6. Моторина Т.М. Національне рахівництво: навч. посіб. / Т. М. Моторина, Р. М. Моторин. – К : «Центр учбової літератури», 2015. – 216 с.

7. Моторін Р.М., Трубнік – Шаковяш Т.Є., Мазур М.В. Система національних рахунків: Навч. – метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / За заг. ред. Р.М. Моторіна. – К.: КНЕУ, 2004. – 196 с.

8. Тітьонко О.М. Система макроекономічного рахівництва: Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2002.

9. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посібник. – К.: Знання, 2004. – 444 с.

Додаткові

10. Бобух І.М. Перспективні напрямки трансформації балансів Системи національних рахунків // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 5.- С.243-250.

11. Герасименко С. СНР: мета впровадження та проблеми використання // Інформаційний бюлетень Держкомстату України. – 1998. – № 2.

12. Головко В. Система національних рахунків України: вчора, сьогодні, завтра // Вісник НБУ. – 2011. – №4. – С.3-6.

13. Гуляницький Л., Сергієнко І. Розробка моделей середньострокового прогнозування ВВП України // Економіст. – 2009. – № 5.

14. Кваснюк Б. ВВП України та його вартісна структура // Фінанси України. – 1996. – № 2.

15. Кваснюк Б. Інвестиційна політика та відтворення в Україні // Економіка України. – 1997. – № 9.

16. Краєвський В.М. «Національне багатство» - еволюція сприйняття та зміст економічної категорії / В.М. Краєвський // Науковий вісник Національного університету біоресурсів та природокористування України.– К., 2010.- Вип.145.- С. 376-382

17. Краєвський В.М. Аналіз співвідношення та взаємозв’язку облікових систем / В.М. Краєвський // Вісник ТНЕУ Економічний. – Тернопіль, 2010. – Вип. 5. – С.23-25

18. Краєвський В.М. Аналітично-облікове забезпечення та методологічні особливості побудови фінансового рахунку / В.М. Краєвський // Вісник національного університету ім. Т.Г. Шевченко. Економіка. – К., 2009. - №164. – С.14-17

19. Краєвський В.М. Відповідність статистичних класифікацій як передумова побудови економічних рахунків сільського господарства / В.М. Краєвський // Агросвіт. – 2011. - №3. – С.16- 19

20. Краєвський В.М. Відтворення національного багатства та економічне зростання – обліковий аспект / В.М. Краєвський // Економічний вісник університету ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Григорія Сковороди». – Переяслав-Хмельницький, 2013. – Вип.20/4. – С.313-315

21. Краєвський В.М. Діалектична єдність облікових систем / В.М. Краєвський // Вісник ТНЕУ Економічний аналіз. – Тернопіль, 2010. – Вип. 6. – С.96-98

22. Краєвський В.М. Еволюція економічного змісту категорії «національне багатство» / В.М. Краєвський // Вісник Харківського державного аграрного університету імені Докучаєва. – Харків, 2009. - №12 (2). – С. 96-101

23. Краєвський В.М. Еволюція макроекономічних показників / В.М.Краєвський // Вісник Харківського державного аграрного університету імені Докучаєва. – Харків, 2010. - №2 (1). – С.71- 74.

24. Краєвський В.М. Облік аграрного потенціалу національного багатства: [монографія] / В.М. Краєвський – К.: видавництво «Вик Принт», 2015. – 440 с.

25. Краєвський В.М. Облік витрат за елементами, як основа отримання та аналізу доданої вартості / В.М. Краєвський // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (Економічні науки). – Мелітополь, 2010. - №2 (10). – С.251-254

26. Меламед М. Я. Методи та проблеми обчислення ВВП за категоріями доходу // Економіка України. – 1997. – № 2–3.

27. Москвін О. Проблеми розробки міжгалузевого балансу в системі національних рахунків // Економіка України. – 1993. – № 11.

28 Шумська С. Фінансова діяльність у вимірі показників системи національних рахунків // Економіст. – 2011. – №11. – С.13-17.

Інформаційні ресурси:

Бібліотека Верховної Ради України http://www.rada.gov.ua

Науково-технічна бібліотека ім. Г.І. Денисенка НТУ «КПІ» http://www.libreri.ntu-kpi.kiev.ua

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського http://www.nbuv.gov.ua

Національна парламентська бібліотека України http://www.nplu.kiev.ua

Дебет-Кредит: Український бухгалтерський портал http://www.dtkt.com.ua

Все про бухгалтерський облік. Всеукраїнська професійна газета http://www.vobu.com.ua/

Податки та бухгалтерський облік. Інформаційно-аналітична газета http://www.nibu.factor.ua/

Аудиторська Палата України http://www.apu.com.ua

Аудитор України http://www.auditorukr.com.ua/journal/

Фінанси України http://finukr.org.ua/

Фінансовий контроль https://fincontrol.com.ua/journal.php